نوع الوثيقة : الداخلية – القلم المخصوص (DH. KMS)
رقمها : ٢/٢-٢
تاريخها : ٧ أبريل ١٣٣٠ رومي
محل وجودها : الأرشيف العثماني بإستانبول

لائحة تحمل توقيع مدير العشائر والمهاجرين على سعدون إلى وزارة الداخلية عن نجد وخليج البصرة، وتشتمل على آرائه ومطالعاته وتقويمه للأحداث الجارية في المنطقة وأبطالها من طالب بك، وابن السعود، ومبارك باشا.

6678

6679

باب عالی

داخلیه نظارتی

اشکار عشایر و مهاجرین مدیریتی

عادی
خصوصی

عراق وجزیرة العرب قطعه‌لرنه نجدك برشیخ الینه کچسه‌لر یه روم ایلدن برقطعه‌لرنك ضبط ایدلمسی بنده
برفرصت ایسه، اوده شیخك استیلاسی موقتی، حکومت‌لرینه مضر دها ئوتر فکرلر اویاندیرمسیدر.
نجدك موقع اعتباریله احوال خصوصیه‌سی و بصره کورفزی (استاتوقو) سنك اهمیتی
ایضاحدنه مستغنیدر. بوسلنك مستقبلده دها بویوك استعدادلر وحجازیلر
بصره‌یه سرایت امکانی یك محتملدر. (سنك) زاتاً قاچ سنه‌در عراق بولندیغی کبی طالب بر
عشیرت صاحبی اولمادیغی ایکون حالا برتن یایاماشدوه ابن السعودك نجدی یغما سنه
البته اعره‌سه دیوانشده سهم برمسارلره ایکون مداخله یونی طوتمشدر. بوحیله کار آدم
حکومت مرکزیه‌سی نه‌ی بره اتمکده بیله بره قازانه‌ر. اولکه نجاره‌یی برمدتجك قوطبل اتمکله یك
چوجه نتیجه‌لر الده ایدیلیر ایسه‌ده‌یم.

مبارك الصباح ایسه کندندنه دها قوی و بویوك عشیرتی ملك عبدالعزیزك یانی باشنده
توکلشکین ایسه‌یه‌جکی و منفعت شخصیه‌سنك ده بوحال هیچ ایشنه کلمیه‌جکی بنم کرفه محققدر.
برده نجدی یمه قطعه‌سنه قیاس ایتمك خطادر. چونکه یمه کندی کندینه و منجنب برقطعه
وسیعه اولدیغی کبی خسته‌لغی ایکی و دور ساتقدن منتقلدر. نجد ایسه اك ملام و نازك
یرلره مربوط و استیلاسی فلان یك یکیدر. نقاط آتیه جمله‌سنه:
ابن السعوده قید حیات ایکن نجد متارفلنك تکلیفی هیچ جائز دکلدر. معلومدر
روحیه وطرز اداره‌سی اعتبارله برحشی مستبد وظالم بر رئیس اولدیغی معلومدر.
رؤسای عرب اساساً بونکله مشهورلردر. دها بیلك تفصیلی حرص جاه و مال ده بوم
علاوه ایدیلیر — عبدالعزیزه سعودك — طرز اداره‌سنه قاریشامامك صورتیله —
نجدك ظاهراً متارفی و باطناً حاکم مستقلی طانماسی، اونك مخالفنه فائده‌سز بره
وبرحکومت منظمه‌یه باقیشمه‌جه صورتده اشتراك ایتمك دیمکدر. بوضرورتا اکر
موقتاً اولسه ایدی بنه تأدیسی قابلدی؛ حال بوکه اداره‌سنه مداخله امکانی بولونماماسی هر دورلو
امیدی سلب ایدیور.

آتیاً یالکز حرمین شریفینی دکل حتی عراقی و یمنی، واکر مبالغه ایتمیورسم
عاجزانه قالیر —

DH. KMS
22/2

6680

باب عالی

داخلیه نظارتی

استکار عشائرون مهاجرون مدیریتی

(٢)

سوریه قطعه‌سنی محافظه امکانی ایچون سوء استفاده میدان ویرمه‌رك ابن السعوده بلکه بیله
وسائلك تخصیصات جسیمه تکلیف ایدیلمیدر.
عربدن کندیلری ده اعتراف ایتدکلری وجهله، عقلری کوزلرنده اولوب نفسنه تأثیرات جلبیه
مادیه‌دن باشقه بر شیئه هیچ اینانمازلر. بوکا بناءً نجدلی شوآرالره بر سیاست صلحپروانه
ایله ابن السعوده موقتاً برافیله‌رك ساحلك تأمینیله اکتفا ایدلسی خصوصنه قولاییله
آچیره‌رك دولتك، سواحله دوغرو قهراً سوروله‌رك بر ضعیف متقرضه اولدیغنه ایمان
ایده‌جکلردر. اوقت ان عاجز بر قبیله‌نك بیله حکومت اهمیتنی ویره‌جکنه و بوحالك
کتب کیده اطرافه و عماره ایله دیوانیه‌یه سرایت ایده‌جکنه اینانمامه اوراکی بیله‌نك
دیکدر. ناصل عمل ایده‌یم: بر عرب شیخنه فضله التفات وکل، حتی بر از زاکت وکوستیله
معامله ایدیلسه بوی درحال حکومتك عجزینه حکم وجعل ایده‌جك قارشیسنده دیکیلیرلر.
وبره سواحلده انکلتره‌نك رقابتی آلتنده — خرابه وکل بر اولوسی اوسون — یاشامان
اشخاصك وجود اهمیتی بر خیاله عبارتدر.
ایشته بوکون نه درجه‌یه کلدکمی بیلمیورم، فقط فکر قاصرمه‌جه مبادی اوره ابن السعود
احساس وافهام ایده‌جك بیله ترحم اور نقطه‌لردادر: حکومت عاجز وغیر مقتدر
کوریورسه بولنمك بویوك بر خطا اولدیغی، حکومت اوکا قارشی اوله — وکندی اعتقادیله
— بر حضرتلره اتیشسه بوی اثبات ایلسی، وقوتنه کوره‌رك اوسی.
عبدالعزیز به سوروله ایده‌جك بازارلقك ابتدا کلمه: اکر اسکی بری اولان «ریاض»ه
عودته راضی اولورسه شرف وحیثیتك طرف دولتدن عالیه وعشایره قارشی حسن صورتله
تأمینه کندینه رتبه‌لر وتخصیصات ویریله‌جکی واجداد واولادینك کورمدیکی وکوره‌جکی
اکرامه مظهر اولوب اصلا راحت یوزی کوره‌جکی وحتیکه دولتك نهایت بلکه سنه تماماً ایدن
اولمازسه مستقبلاً اصلا راحت یوزی کوره‌جکی وحتیکه دولتك نهایت بلکه سنه تماماً ایدن
هرکیمك عضو اولدیغی وظایف اعتباریه دائما مصوب علیه کوریدرك عمل عد
ایده‌جکی ایچون وکندی مسائله آکلاتمالیدر. اکر بویول جیقماسه ادائه حکومت قادر بله
ایده‌جکی ایچون وکندی مسائله آکلاتمالیدر.

DH-KMS
2-2/2

6681

باب عالی

داخلیه نظارتی

استکشاف عشایر و مهاجرین مدیریتی

عمومی
خصوصی

(٢)

(هفوف) ده ولوا حالنده قائم مقام برابر ابن السعود بویوك بر تخصیصاته طرف دولتدن بنا ایدیلجك
بر قصره و «عیون» ناحیه سنده اقامتی دیلك او ناحیه نك واردانك بالخاصه پدرینه
عطاسی کبی شرائط ایله مذاکره یه کیریشمك لیدر.
بو تکلیفاته ابن السعودی طاریقه و نتیجه یه قدر ممکنسه قطیعه استیلا ایتمك ایجاب ایدر.
بو محدود و سعیه حرکت اوزی بوتون مقابله ایقافه قافیدر. بالاده عطا ایتدیکم معلومات بر هیئته
مخصوص مفرزه یا بیلمه لازمدر. بو هیئته عربجه بیلمه و احواله تمامیله واقف اولان بر حکومت
مأموری ریاست ایدرسه هر شی دها موافق و اینتیجه اولاجقی بلرده نك مفتشی و یاشی
آدملرنده شایان اعتماد بر ایکیسی ایله (نبیر) دن بعضه یاشلیلر بولوندیریلیدر. بو ذواته
یك اطرافلی تعلیمات اعطاسی و مخابراتده وعده برابر مبارك الصباح وکیل و معتمدی سالم افندینك
واسطه سی ایله اولادینك آتیاً بعضه یك زیاده کسب قوت ایدن بر ریئیسه قارشی
نه موقعده و الجهتی اندیشه سی اقتا ایدیلمیدر. (عجمان) عشیرتی شیخلرنده بولونان تقیات
مسئله اولورسه ایسه دها اطرافلی طوتولمسه لازمدر. بو خصوصاتده شیخلرك استخدامی هم
قولای و هم امینمدر. (ابن السعودك تعیین نفوذ و کسب قوت ایتمی مبارك الصباح دن زیاده امیر مکه ایله ابن الرشیدی دوشونمکدر)
خلاصه: بو نجد مسئله سی احوال الیومه جهتیله و دولایسیله بالخوره تأخیر ایتمه اولمقله برابر
بارده وقوف ایله دوام ایلر. نه قابل حلدر. بعضه اولیوه ابن السعوده هان
امتیاز ویرمك جهتی ترجیح ایدیلیور، بو طرز حل، دولتك عراقدن و جزیرة العربدن تمدیدنه
ال چکمه سی دیکدر. او حالده ابن السعوده بر درلو برسلمه ایتمك یورغونلغنه
دیلمه و الیستك ابراز سیاسته حاجت یوقدر. ساکتانه ترك موقع ایتمك بوندن اولیدر.
چونکه بهیچ دخلی طرفه بغیده برکون اتفاقه و ترضیه مقدون اوزره دوام
بولونماسه اولور. تمدید تلاف، یوسته و عسکر ترتیباتی کبی مسائل فرعیه نك بو اراده
ذکرینه لزوم کورولمه مشدر. بدی ماده لی تکلیفاتك دیکر آلتی ماده سی بو اساسه توافقه
ایدرسه آیریجه تدقیقه اولنور. ٧ نیسان ١٣٢٠

عشایر و مهاجرین مدیری
علی

DH-KMS
2-2/2